

Cập nhật: 13/01/2005 08:23

Học thêm ở cấp tiểu học:

Cái hại nhìn thấy

TH Tây Sơn tập thể dục giữa giờ

Các nghiên cứu gần đây cho thấy, không chỉ ở THPT, THCS mà cả ở tiểu học, mẫu giáo, học sinh cũng học thêm (báo cáo của Viện Nghiên cứu giáo dục TP HCM và 2 công trình nghiên cứu chuyên đề của TS Nguyễn Văn Đán và Mạc Văn Trang, Viện Nghiên cứu chiến lược và giáo dục). Nguyên nhân thực chất của học thêm là do đâu, hiện nay chưa công trình nghiên cứu nào xác định được bởi tính phức tạp của nó. Học thêm có giúp trẻ học tốt hơn không, trước đây cũng chưa có ai đưa ra kết luận.

Để xác định mức độ phổ biến của học thêm ở cấp tiểu học và tác động của học thêm đến trẻ, một nghiên cứu gần đây (2002-2004) trên 1000 trẻ 8 tuổi và cha mẹ trẻ thuộc dự án nghiên cứu "Những cuộc đời trẻ thơ (Young lives) do Trung tâm Nghiên cứu và đào tạo phát triển cộng đồng, Tổng cục Thống kê và tổ chức cứu trợ trẻ em Anh phối hợp thực hiện đã được triển khai tại 5 tỉnh, thành Lào Cai, Hưng Yên, Đà Nẵng, Phú Yên và Bến Tre. Kết quả cho nhiều con số giật mình.

Học thì nhiều...

Nghiên cứu cho thấy, tỷ lệ học thêm của trẻ 8 tuổi tại thành thị là 58%, nông thôn 56% và miền núi 7%. Thậm chí cả trẻ em nghèo nông thôn cũng tham gia học thêm. Tỷ lệ học thêm ở nhóm trẻ dân tộc Kinh (50%) gấp 15 lần so với nhóm trẻ dân tộc thiểu số (3,4%). Toán và Tiếng Việt là môn được học thêm phổ biến nhất, chiếm 80%. Cha mẹ và người thân trong gia đình là người đề nghị trẻ đi học thêm nhiều nhất, chiếm trên 60%, tiếp đến là giáo viên (18%-27% tùy theo môn học) và chỉ có 9% trẻ đề xuất muốn được đi học thêm.

Trung bình trẻ học thêm khoảng 9 giờ/tuần (miền núi là 7,8 giờ, nông thôn 8,9 giờ và thành thị 9,5 giờ) nhiều hơn số giờ quy định, trong đó 58% học nhiều hơn 8 giờ/tuần, gấp 2 lần so với quy định.

Về chi phí, trung bình cha mẹ ở thành phố phải đóng 425.000 đ/năm cho việc học thêm của trẻ, ở nông thôn và miền núi, mức chi này dưới 100.000 đ/năm. Tính trên tổng thể chi phí dành cho học thêm chiếm 30,7% tổng chi phí dành cho việc học hành của trẻ trong 1 năm, bao gồm học phí, đồng phục, sách vở, dụng cụ học tập và học thêm.

Hiệu quả chẳng bao nhiêu...

Học thêm tràn lan như vậy có giúp trẻ học tốt hơn không? Kết quả nghiên cứu cho câu trả lời: học thêm không giúp trẻ tiểu học đạt kết quả cao. Không có sự khác biệt về khả năng tính toán và viết giữa trẻ có đi học thêm và trẻ không đi học thêm, khi các yếu tố khác tương đồng. Tuy nhiên, học thêm giúp trẻ đọc tốt gấp 2 lần

Với cường độ học cao, chi phí tốn kém mà lợi ích chỉ là đọc tốt hơn, vậy có đáng cho trẻ đi học thêm khi đang ở cấp tiểu học không? Câu hỏi này đặt ra cho các bậc làm cha làm mẹ và các thầy, cô giáo.

Mặt khác đã có không ít những đứa trẻ bị bố mẹ ép học tối ngày, dẫn đến căng thẳng thần kinh, ăn không ngon, ngủ không yên. Nhiều em ám ức vì bị bố mẹ so bì với bạn, dần dần dị ứng với tất cả những gì cha mẹ góp ý và đề xuất. Học thêm ở nhà cô để được cô "nhẹ tay" cho điểm, cha mẹ yên

tâm về việc học hành của con cái mình, để rồi khi thi vượt cấp, vẫn có một tỷ lệ học sinh khá giỏi “trượt vô chuối” còn cha mẹ thì bần khoản “cháu vẫn học tốt lắm cơ mà”. Đây là chưa kể những tác hại khác về sức khỏe, tâm lý không dễ nhận thấy.

Mấy lời nhắn nhủ các bậc cha mẹ

Vẫn biết rằng con học giỏi là mơ ước và con bị thầy cô giáo phân biệt đối xử là nỗi niềm day dứt của cha mẹ, nhưng chúng ta cần suy tính kỹ cái lợi và cái hại lâu dài của việc học thêm. Trẻ em cần có tuổi thơ, được chơi, được gặp bạn bè, được dành thời gian mày mò, khám phá thế giới và tự phát triển năng khiếu của mình. Mục đích chính của giáo dục tiểu học là rèn luyện kỹ năng sống và hình thành nhân cách cho trẻ. Và lại, học thêm ở cấp tiểu học đâu có giúp trẻ học tốt hơn nhiều. Vì vậy đừng tốn tiền, làm mệt con trẻ và mệt cả bản thân mình vì cái lợi nhỏ nhoi: đọc tốt hơn và được cô ưu ái. Hãy cố gắng dành thời gian giúp con xây dựng phương pháp tự học, phân tích vấn đề rèn luyện khả năng tập trung tư tưởng và hình thành thói quen hoàn thành bất cứ công việc gì khi đã bắt tay làm. Những kỹ năng này sẽ rất có lợi, giúp trẻ phát huy trí tuệ và tiềm năng để học tốt, sống tốt và thành đạt trong tương lai.

Trần Thu Hà